

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

NR. 3

90. ÅRGANG

18. FEBRUAR

1978

AV INNHOLDET:

KRISTEN FAMILIEFORSTÅELSE — FINNES DET?	S. 5
BLI BEDRE FORELDRE	S. 6
ROLLO MAYS KJÆRLIGHET OG VILJE	S. 8

NESTE NUMMER KOMMER 4. MARS 1978

TA KRISTI BUDSKAP ALVORLIG

Kjære medkristne,

Allerede 8. februar begynner årets fastetid. Da innleder Askeonsdag Kirkens førti dagers lange ihukommelse av Kristi lidelse og korsdød. En tid til besinnelse og omvendelse. Som i tidligere år henvender jeg meg til dere for å minne om hva som ventes av oss.

Kirken vil nu, som før, at vi går i oss selv og tar Kristi budskap og frelsesverk spesielt alvorlig i denne tid. Vi er alle syndere, har alle meget å be om tilgivelse for. Ja, hver på vår måte har vi vært med på å gjøre Kristi kors tyngre. Derfor har fasten med sitt krav om indre fornyelse til alle tider stått i botens og omvendelses tegn. Verden kan smile og ryste på hodet av disse begreper; men den som engang personlig har gjennomlevet en slik lutringsprosess, vet at de, så langt fra å være kristne almin-

neligheter, er dyptpløyende og gripende realiteter. Den som vender seg til Gud i redelig erkjennelse av å være en synder i behov av tilgivelse og hjelp, vil oppleve en overnaturlig respons. Han vil få kraft til å fornye sin livsholdning, få forsterket kontakt med Gud og nåde til å leve i hans nærhet og i pakt med hans vilje.

I fastetiden er det særlig på sin plass å avholde botsandakter der de troende med den styrke fellesskapet gir finner kraft til anger og omvendelse i Botens sakrament. Sammen priser de troende Gud for den frelse han har lovet, ja gitt oss, i Jesus Kristus.

Dessuten ønsker Kirken at vi skal gjøre bot som tegn på en redelig vilje til forsakelse og selvbeherskelse. Vi gjør dette med ham i tankene som forberedte seg på sin frelsesgjerning ved en 40 dagers faste i ørkenen.

Askeonsdag og Langfredag er faste- og abstinensdager, d.v.s. at alle troende da skal spise mindre og avholde seg fra kjøttmat. Dette gjelder alle som er mellom fylte 21 og 60 år. På disse to dager tillates bare ett fullstendig måltid om dagen og et mindre morgen og kveld. Betegnelsen *mindre* må tolkes ut fra de normale spisevaner. Abstinensbudet — avholdenhet fra kjøtt — gjelder alle som har fylt 14 år.

Bortsett fra disse to dager, er det overlatt enhver av oss selv å finne frem til en egnet form for botspraksis. Jeg nevner noen eksempler: nedsettelse av vårt forbruk av tobakk, alkohol, søtsaker. En større beherskelse av vår trang til overfladisk underholdning, f. eks. færre timer foran TV-skjermen. Den tid vi innsparer, kan vi med rikt utbytte bruke til bønn, meditasjon, god religiøs lesning, rosenkransen eller korsveiandakten. Ikke minst kan vi bruke den til beste for nødstedte og ensomme.

Som et særlig uttrykk for viljen til forsakelse og medmenneskelighet, vil alle som er istand til det gi et bidrag til våre nordiske kirkers felles fasteaksjon som Bispekonferansen i år har vedtatt skal være til beste for et kirkelig sosialt-karitativt sentrum i Macao — Portugals fattige utpost i Kina — og for et kooperativt landbruksprosjekt i Sergipe i Brasil. Nærmere redegjørelse herom vil bli gitt i neste nr. av «Broen» som vil ha innlagt en giroblankett for å lette innbetalingen. Eller dere kan legge gaven i de bøsser som settes opp i våre kirker merket «Fasteaksjon».

Jeg ber Gud velsigne oss alle spesielt i denne tid.

Gitt i Oslo, 1. februar 1978.

† John W. Gran
Biskop

FRA NORGES KATOLSKE KVINNEFORBUND

Kurs om kvinnen og prestedtjenesten

I St. Olav nr. 21/77 var der en del opplysninger fra NKKF om den reaksjon Erklæringen om ordinasjon av kvinner har vakt i Verdensunionen for katolske kvinneorganisasjoner (WUCWO). WUCWO ønsker også å samarbeide med medlemsorganisasjonene om denne saken.

NKKF har fått utarbeidet et studieopplegg over temaet «Kvinnen i Kirken». Opplegget, som er beregnet på 5 samtaler, har som grunnlagsmateriale erklæringen om Kvinnen og Prestedømmet (Inter Insigniores) og heftet Kvinnen og Kirken utgitt av Den Norske Kirkes bispemøte i 1974.

Meningen er å samarbeide svarene fra de enkelte grupper til et konsentrat som kan sendes WUCWO, og hvor vi gir uttrykk for norske katolske kvinners syn på kvinnens plass i Kirken.

Grunnmaterialet kommer på kr. 8,- pr. person + porto, og kan bestilles hos NKKF's sekretær Jorun Haugsmark, Tidemandsgt. 31, Oslo 2.

Ny kommunitet på Grefsen

St. Olav har fått lov til å gjengi endel av sr. Andrea Kampshoffs julebrev til Sankt Josephsøstrenes venner. Hun forteller nytt om kongregasjonens arbeid.

Pr. 1/1-77 har vi igjen måttet gi fra oss ett av våre sykehus. St. Josephs Hospital i Porsgrunn eies nå av Telemark fylke. Søstrene, som jo allerede i flere år har boåid utenfor sykehuset, er blitt i Porsgrunn. Det arbeider ennå 4 søstre på sykehuset, mens de andre er pensjonister og hjelper til i huset, kirken og menigheten.

Det eneste sykehus (bortsett fra Halden sykehjem) vi nå har igjen, er Vor Frue Hospital i Oslo. Her bor det fremdeles 26 søstre; 8 av dem arbeider på sykehuset.

Som dere kanskje har lest i dagsavisene, må vi dessverre nedlegge fødeavdelingen på Vor Frue Hospital pr. 1/1-78. Dette beklager vi sterkt. Årsaken til det er utbygging og modernisering av de to store offentlige sykehus i Oslo, Ullevål og Aker. Vi vet ennå ikke hva vår avdeling skal brukes til, men det arbeides med planleggingen både fra sykehusets og myndighetenes side.

I april i år har vi åpnet en ny «hel-dags-barnehage» i Akersveien 4. Vi har gitt den navnet «St. Josephsøstrenes Barnehage». Den administreres av Vor Frue Hospital, og tar derfor fortrinnsvis barn av foreldre som arbeider ved hospitalet, men også på St. Sunniva skolen. Barnehagen har plass til 32 barn — fordelt i 3 grupper — fra spedbarn opp til skolepliktig alder.

I mars har vi åpnet en ny kommunitet i Brannvaktveien på Grefsen. Den består av 4 søstre. Alle fortsetter med sine tidligere arbeidsoppgaver — henholdsvis ved Vor Frue Hospital, St. Sunniva skole og St. Josephsøst-

Søster Andrea Kampshoff.

renes Hjem på Grefsen. Huset ble bygget i 1967 for sykepleiere ansatt ved Vor Frue Hospital. Kommuniteten har gruppeledelse.

På St. Josephsøstrenes Hjem på Grefsen er det fullt hus. Her har vi klart å skaffe plass til 31 av våre søstre; de fleste av dem er eldre.

Før vi avslutter denne lille beretningen, vil vi nevne at vi i sommer —

for første gang — har hatt individuelle retretter: dvs. retretter med individuell veiledning istedenfor foredrag. 15 søstre — fordelt på 2 kull, kunne delta. Retrettene ble holdt på Snarøya av Pater Kugelmeier S. J. Søstrene har uttalt seg meget positivt om denne form for retrett, og de mener at den har vært til stor åndelig hjelp for dem.

REDAKSJONELT:

Inter-kommunion

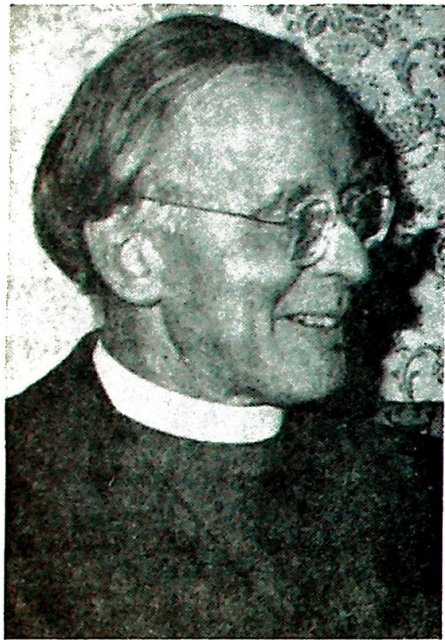

Enda en gang har den anglikanske Erkebiskopen av Canterbury Dr. Coggan anbefalt interkommunion mellom anglikanere og katolikker (se s. 4).

Når den katolske kirke ikke reagerer med udelt begeistring på slike anbefalinger — Dr. Coggan gikk inn for det samme under sitt besøk i Roma i april 1977 — er det fordi Nattverden for oss betyr mer enn et møte mellom Kristus og hver enkelt kristen. Nattverden er for oss også tegnet på enheten mellom dem som mottar den, slik f. Kjell Arild Pollestad forklarer det i Spørrespalten (s. 11). For oss virker det galt å bruke tegnet på enhet for enheten er blitt virkelig.

Likevel er Dr. Coggans utålmodighet gledelig. Den viser at noen ønsker kristen enhet så sterkt at de er rede til å ta uventede, uforsiktede skritt for å nå den. Måtte utålmodigheten bre seg i kirkene, slik at deres ledere kan vite seg støttet av de brede lag når de møtes til nye samtaler om det som ennå hindrer alle kristne i å bli ett.

Dr. Coggan anbefaler interkommunion

Før han kom med denne uventede erklæringen, kom Dr. Coggan med bekjennelse av sin kirkes synder mot katolisismen: «Jeg ber mine romerske katolske venner om tilgivelse for den mistanke, kulde, ja, forakt, som har karakterisert oss inntil for femten - tyve år siden, og som ennå kan finnes idag. Skulle denne synderbekjennelsen ikke besegles ved en felles deltagelse i Nattverden?»

Erkebiskopen av Canterbury kom så inn på spørsmålet om «ulovlig» interkommunion. «Verden over har jeg sett, at menn og kvinner, prester og legfolk, i våre to kirker nekter å godta splittelsen. Katolikker har mottatt nattverden av anglikanske prester, og vice versa. Jeg har ikke bare sett det, jeg har selv deltatt i det – i Oceania og i andre deler av verden. Det beveget meg dypt.»

«Man må ikke oppmuntre folk til å bryte reglementet,» sluttet Dr. Coggan, «men jeg spør meg selv om den Hellige Ånd ikke taler til kirkenes

ledere ved mennesker som bedre enn vi har forstått anstøtet ved splittelsen.» (Referat fra «Le Monde», Paris.)

Denne talen kan sees i sammenheng med den preken Dr. Coggan holdt i Roma i april 1977 (St. Olav 12/13, 1977) hvor han anbefalte interkommunion mellom anglikanere og katolikker. Fra offisielt katolsk hold ble dette avslått (St. Olav 14, 1977). Som kjent anerkjenner ikke den katolske kirke de anglikanske prestevielser som gyldige, og derved betraktes heller ikke den anglikanske nattverd som identisk med den katolske.

Under en avslutningsgudstjeneste for Bønneuken for kristen enhet 25. januar i den katolske Westminster Cathedral, anbefalte den anglikanske kirkes primas Erkebiskopen av Canterbury Dr. Coggan enda en gang interkommunion mellom anglikanske og katolske kristne. Under sin tale i nærvær av Kardinal Basil Hume, forbauset Dr. Coggan tilhørerne ved å innby til å gå utenom dagens regler for interkommunion.

LITURGISK KALENDER

FEBRUAR:

19. 2. søndag i fasten. 1. Moseb. 12, 1—4a. 2. Tim. 1, 8b—10. Matteus 17, 1—9.
20. Ferial. Daniel 9, 4b—10. Lukas 6, 36—38.
21. Ferial. Jesaja 1, 10. 16—20. Matteus 23, 1—2.
22. PETERS STOL. 1. Peter 5, 1—4. Matteus 16, 13—19.
23. Ferial. Jeremias 17, 5—10. Lukas 16, 19—31.
24. Ferial. 1. Mosebok 37, 3—4. 12—13 a. 17 b—18. Matteus 21, 33—43. 45—46.
25. Ferial. Mika 7, 14—15, 18—20. Lukas 15, 1—3. 11—32.
26. 3. søndag i fasten. 2. Mosebok 17, 3—7. Rom. 5, 1—2. 58. Joh. 4, 5—42.
27. Ferial. 2. Kongebok 5, 1—15 a. Lukas 4, 24—30.
28. Ferial. Daniel 3, 25. 34—43. Matteus 18, 21—35.

MARS:

1. Ferial. 5. Mosebok 4, 1. 5—9. Matteus 5, 17—19.
2. Ferial. Jeremias 7, 23—28. Lukas 11, 14—23.
3. Ferial. Hoseas 14, 2—10. Markus 12, 28 b—34.
4. Ferial. Hoseas 6, 1—6. Lukas 18, 9—41.
5. 4. søndag i fasten. 1. Samuel 16, 1 b, 6—7. 10—13 a. Efeser 5, 8—14. Joh. 9, 1—41.
6. Ferial. Jesaja 65, 17—21. Joh. 4, 43—54.
7. Ferial. Ezekiel 47, 1—9. 12. Joh. 5, 1—3 a. 5—16.

LIVET ETTER LIVET

En ung forsker, Raymond A. Moody jr. har samlet en del beretninger fra mennesker som ble erklært klinisk døde, men siden gjenopplivet. Fortellingene om hva de opplevde i perioden mens de var «døde» er ensartede, selv om ingen har alle elementene i hendelsesforløpet: Den døde ser seg selv og sykehuspersonalet som omgir hans døde kropp fra et punkt oppe under taket i sykeværelset. Han hører det som sies, men kan ikke meddele seg til menneskene. Etter en stund passerer han gjennom en mørk tunnell, og møtes av et strålende lys som er person. Denne personen er til stede mens viktige begivenheter fra livet passerer i revy. Personen er ikke fordømmende, men ser med overbærenhet også på negative elementer i livet. De to nærmer seg en slags grense i rommet: på den annen side av en strek eller en dør, befin-

KRISTIN VINDSETMO HAGEN:

Kristen familieførståelse - finnes det?

Kristin Vindsetmo Hagen tok teologisk embedseksamen ved Universitetet i Oslo i 1977. Tidligere samme år ble hun opptatt i den katolske kirkes fulle fellesskap. St. Olav har bedt henne anmelde en ny bok om familien utkommet på Land og Kirke/Gyldendal.

Vi er etter hvert blitt vant til at familien settes under debatt. Ikke minst vitner strømmen av bøker om det — titler som «Familiens død» og «Familien i klasesamfunnet» er bare eksempler på dette.

I høst er det så kommet en ny bok

om dette emnet med prof. Reidar Myhre som redaktør: «Søkelys på familien — kristen familieførståelse i dagens samfunn.» Med seg som forfattere har Myhre psykologene Finset og Knutheim, som har skrevet kapitlet om «Familiens situasjon i dagens samfunn», og prof. P. W. Bøckman med «Kristent syn på ekteskap og familie». Selv står Myhre for slutt-kapitlet om «Familiens rolle og rolle-ner i familien».

Først må det sies at dette er en innholdsrik bok, med mye verdifullt stoff om og for familien. Den er nok noe tunglest, men egner seg sikkert godt til arbeid i studiegrupper. Her vil den kunne bidra med mye informasjon, såvel av psykologisk som av sosiologisk og pedagogisk art. Og selv om boka bærer preg av luthersk bibel- og familieførståelse, kommer det fram synspunkter som nok vil være nye og fruktbare også for katolikker.

Det informative står for meg som det viktigste ved boka. Når det gjelder bakgrunnen og grunnlaget for den er jeg imidlertid mer betenkt. Og de betenkeligheter jeg har kan illustreres med et sitat fra Myhres forord til boka: «De synspunkter som kommer til uttrykk i boken, har det til felles at de bygger på en kristen livsoppfatning og gjerne vil bidra til å gjøre familien mer funksjonsdyktig.» For Myhre har det tydeligvis vært naturlige å parallellisere det å ha en kristen livsoppfatning, og det å ønske å «verne om familien». Men er denne sammenstillingen egentlig så selv-

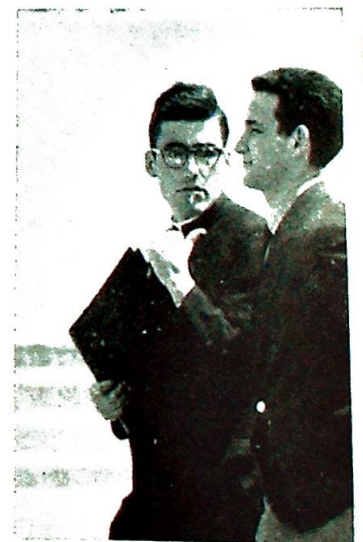

sagt? Finnes det — og bør det finnes — en spesielt kristen familieførståelse?

Såvel i Finset/Knutheims sosiologiske pregede del som i Bøckmans teologiske, kommer det tydelig fram at «familie» er et relativt begrep. Familieførhold og -former har skiftet med de forskjellige samfunnsforhold fra gammeltestamentlig tid fram til idag. Monogamiet har ikke alltid vært en selvfølge, og den kjernefamilien vi kjenner, er et produkt av industrialiseringa i dette århundret.

Men til tross for at det skiftende ved familieførholdene presiseres i boka, synes jeg ikke dette får noen konsekvenser for forfatternes syn. Det settes ikke spørsmål ved kjernefamilien som institusjon, heller ikke ved den spesielt kristelige begrunnelse for å søke å styrke den. Dette synes å være forutsetninger som ikke trenger noen begrunnelse.

Personlig mener jeg at en slik iden-
(Forts. side 10)

Det valgte solibat et nødvendig korrektiv til likestilling mellom kristelighet og bestemte familieførformer.

A. F.

Raymond A. Moody, jr.

Livet etter livet.

Dreyer 1977 (Perspektivbøkene)

METTE BRUUSGAARD:

BLI BEDRE FORELDRE

I årenes løp har det tilflytt foreldre en mengde opplysning og veiledning om barn og barneoppdragelse. Mer eller mindre vellykket har foreldre forsøkt å leve opp til rådene om at «barn bør få utfolde seg fritt» eller «fasthet og konsekvens er det barn trives best med». Mange foreldre har sikkert følt at ekspertenes motstridende teorier har vært best egnet til å gjøre dem selv usikre i sin foreldregjerning, for som en mor sa: «Jeg prøver å være medgjørlig overfor barna mine — helt til de blir så fæle at jeg ikke holder dem ut lenger. Da synes jeg det må forandring til, og så begynner jeg å bruke min autoritet helt til jeg blir så striks at jeg ikke holder ut meg selv.»

Er generasjonskløften en naturlov? Må konfliktene mellom barn og foreldre løses ved bruk av enten autoritet eller ettergivenesshet — ved at det alltid blir en seirende og en tapende part i konflikten? Finnes det et brukbart alternativ til denne vinne-tape metoden som de fleste foreldre faller tilbake på?

I sin bok *Bli bedre foreldre* (Parent Effectiveness Training) lanserer den amerikanske psykologen Thomas Gordon sin egen «ingen taper» metode — en metode han har slik tro på at den har dannet grunnlaget for utallige foreldrekurs.

Metoden er kjent nok — den benyttes i talløse konflikter der sterke in-

teressesmotsetninger mellom jevnbyrdige parter står mot hverandre. Den går i korthet ut på å søke å finne en løsning som er akseptabel for alle — som er basert på gjensidig enighet. Dr. Gordons poeng er at metoden bare så altfor sjelden blir brukt der voksne og barn (eller unge) møtes i en konfliktsituasjon. Å benytte seg av «ingen-taper metoden» innebærer i korthet at man behandler barn slik man som voksne ønsker å bli behandlet — som en person med behov og verdier vi gjerne vil andre skal ta hensyn til. Dette betyr igjen at både barn og voksne innlater seg på en problemløsnings-prosess — der partene arbeider aktivt for å finne en løsning de kan godta uten å sitte igjen med en følelse av å ha blitt pådyttet noe utenfra.

Dr. Gordon bruker mye av sin bok på å analysere foreldres bruk av makt som en måte å løse konflikter på, og søker med dette å demonstrere maktens uheldige virkninger både på barnets personlighet og på forholdet barn—foreldre. Barn vil nok ønske å kjenne grensene for det foreldre vil godta, men de vil lett føle seg bitre på dem som med makt forsøker å tvinge på dem sitt eget mønster. «Den gode rådgiver tilbyr sine ideer, men overlater ansvaret til å godta dem eller forkaste dem til sin klient.» Dette betyr ikke at barn skal tyrannisere sine foreldre, heller ikke at de ikke skal få klar beskjed der deres oppførsel er til plage for andre, men de skal på den annen side vite at den voksne respekterer deres rett til å gjøre sine egne erfaringer.

Mange mennesker har en voldsom

redsel for konflikter og ser på dem som noe som for enhver pris må unngås. Kravet til foreldre at de alltid skal være avbalanserte, alltid omgås sine barn som lysende eksempler, finner Dr. Gordon urealistisk, da foreldre—barn forholdet er av så intim og langvarig karakter at sanne følelser sjelden kan skjules. Konflikter er ikke nødvendigvis av det onde, og det at man tillater dem å komme til syne er ofte uttrykk for et sunt forhold. Snarere enn å sky konfliktsituasjoner, skulle man konsentrere seg om hvorledes konflikter best kan løses.

Hvorfor hører man så ofte unge mennesker si: «Jeg forteller aldri noe til mine foreldre, de ville ikke forstå noenting allikevel»? Mye av svaret ligger sikkert i mange foreldres holdning og måten de snakker til sine barn på. «Fortell et barn tilstrekkelig ofte hvor slemt det er — og det blir ganske sikkert slemt.»

Oftest i beste mening fremholder foreldre for barna alt det de *ikke* kan akseptere hos dem, alt det som kunne gjøres bedre. En ensidig bruk av et ikke-aksepterende språk — av kritikk, formaninger, befalinger — kan gi et barn en følelse av ikke å bli akseptert som den det er. Alle mennesker har behov for å føle seg godtatt, og derfor vil foreldre som lærer seg til å uttrykke med ord eller andre signaler at de virkelig elsker og godtar barnet for den det er, ha fått et effektivt verktøy i hånden til å hjelpe barnet til å utvikle det beste i seg selv. For å sitere Dr. Gordon:

«Det er en av disse enkle, men vakre motsigelser i livet. Når en per-

son føler at han er virkelig akseptert av en annen, slik han er, da er han fri til å bevege seg bort fra den han er, da kan han begynne å tenke på hvordan han ønsker å vokse og bli annerledes, hvordan han kan bli mer av det han er istand til å være.»

Kommunikasjon strander ofte på det at folk flest er mer begeistret for å bli lyttet til enn selv å lytte til andre. Ikke minst foreldre faller lett for fristelsen «å beholde ballen». Dr. Gordon legger vekt på at foreldre må lære seg til «å lytte aktivt», dvs. de må forsøke å forstå hva det budskapet barnet sender egentlig inneholder. Ved å åpne døren og la barna snakke, ved å tolke følelsene snarere enn å vurdere dem, stiller man seg åpen for en annens livserfaring. Å lytte med innlevelse er i virkeligheten en kjærlighetsgjerning, og det vil gjerne bli belønnet med at varmen og sympatien mellom barn og foreldre vokser.

Også når foreldre «eier problemet», som Dr. Gordon uttrykker det, oppfordrer han til å satse på en ærlig formidling av følelser. Det er så lett å sette barn i en forsvarsposisjon ved å bruke ord som «setter på plass». Barn er imidlertid gjerne mer villige til å ta hensyn enn voksne tror, hvis voksne bare ville gjøre seg den møyen å forklare åpent og ærlig hvorfor spesielle sider av barnet plager dem. Istedenfor å ty til makt, latterliggjørelse og kritikk, skulle den voksne våge å åpne seg, å komme med hva Dr. Gordon kaller et «jeg-budskap».

Et jeg-budskap formidler oppriktig hvorledes barnets oppførsel virker på den voksne, hvorledes den voksne opplever en situasjon. Å fortelle at «jeg blir så motløs av å måtte rydde opp stadig» virker langt mindre truende enn et direkte angrep som «du er den værste rotkopp jeg kjenner», og kan lettere åpne for en diskusjon omkring problemet.

Slik blir Dr. Gordons bok egentlig en bok om vilje til dialog mennesker imellom. Den henvender seg direkte til foreldre, men kunne også med utbytte leses av lærere og andre som behandler mennesker i sitt daglige virke.

Boken er enkel i sin form og sitt

sprog og er derfor lett tilgjengelig nettopp for de mennesker den er ment for: alle foreldre som står midt oppe i den vanskelige oppgave å skulle oppdra barn og unge. Den unngår å bli for teoretisk og livsfjern ved at den stadig trekker inn situasjoner fra hverdagen og behandler – ofte i dialogens form – forskjellige alternativ til løsning av store eller små problemer som skaper vanskeligheter i en familie. Her opereres det ikke med standard-løsninger og fasit-svar, men tvert imot ut fra den forutsetning at barn og foreldre sammen og på fritt grunnlag, skal finne sine svar.

Det er en bok som setter søkelyset på hjemmet og de enkelte foreldres ofte tradisjonelle måter å løse konflikter på. Den analyserer ikke samfunnet omkring, men ønsker å tilbakeføre den aktive del av problemløsningen til familien selv.

Naturlig nok vil det være refleksjoner Dr. Gordon gjør, som ikke alle kan være enige i. Ett vanskelig problem er f. eks. dette: I hvilken grad kan man overlate ene-ansvaret for større avgjørelser til barnet selv – og i hvilken alder? Dr. Gordon er åpenbart mindre skremt av dårlige avgjørelser enn foreldre flest ville være.

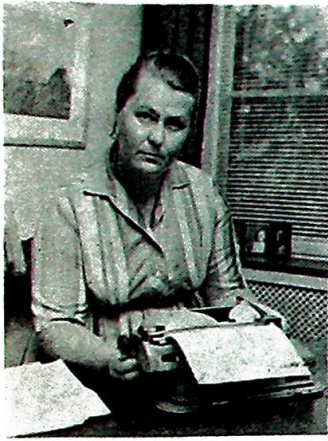
Personlig synes jeg det til tider kan virke som løsningene kommer litt for lett. Han understreker at foreldre ikke er guder, men samtidig regner han tilsynelatende med positive mennesker på begge sider av forhandlingsbordet, noe som vel ikke alltid er tilfelle. Som 4-barns mor vet jeg også noe om hvor utmattende foreldregjeringen kan være og aner det ekstra overskudd som skal til for å drive «terapeutisk kommunikasjon» fra kjøkkenbenken.

Dette forhindrer allikevel ikke at kjernen i det Dr. Gordon vil formidle oss foreldre – den positive holdning overfor våre barn – blir stående som en verdifull utfordring til oss alle. Vi skulle være mindre redde for å la følelsene spille ut, mindre tilbakeholdende med å uttrykke og vise vår kjærlighet. Og ikke minst – vi skulle i høyere grad respektere barns integritet. For som Dr. Gordon sier: «Å bli den det er istand til å bli, uansett hvor forskjellig det er fra foreldre eller foreldres forutbestemte mønster – dette er barnets umistelige rett.»

**Thomas Gordon:
Bli bedre foreldre
Dreyers Forlag 1977**

VERA HENRIKSEN:

Rollo Mays

Kjærlighet og vilje

Rollo May beskrives med rette på bokens omslag som «den verdenskjente psykolog»; dessverre er han ikke så allment kjent her i Norge som han fortjener. To av hans bøker er tidligere utgitt på norsk. Den ene, «Eksistensialpsykologi», består av to artikler, Mays kontribusjon til et større verk om emnet («Existence» utgitt i USA i 1959), og er en grei og oversiktlig innføring i temaet. Den andre har på norsk fått tittelen «Menneskets dilemma i vår tid» (originalens tittel: «Psychology and the Human Dilemma», utgitt 1967). Den er bygget over artikler som May tidligere hadde skrevet, og som han så har gjennomarbeidet og smidd sammen til en helhet. Jeg skal komme litt nærmere inn på disse to bøkene fordi de er svært befordrende for en forståelse av Mays tankeverden, selv om de ikke er noen helt nødvendig forutsetning for å lese «Kjærlighet og vilje».

«Eksistensialpsykologi» gir, blant meget annet, den humanistisk-eksistensielle psykologiens bakgrunn i Kierkegaards skrifter samt i Heideggers filosofi via de sveitsiske psykologene Medard Boss og Ludwig Binswanger; «Menneskets dilemma i vår tid» utdyper Mays forhold til Kierkegaard og «begrepet angst», og gir dessuten, igjen blant meget annet, en grenseoppgang mellom May og Sartre. Et grunn tema i begge bøkene er at hverken kronisk angst eller skyldfølelse i seg selv betraktes som nevrotiske symptomer, men at de innen visse rammer ses som høyst normale deler av menneskets eksistens.

Normal skyldfølelse oppfattes som et uttrykk for menneskets bevissthet om sin egen individualitet, sin avsondretthet fra omverdenen og medmenneskene, og for dets manglende evne til fullt ut å gjøre bruk av sine muligheter. Denne skyld (savn, lengsel, tomhetsfølelse) driver mennesket til å søke en dypere forståelse av medmennesket og omverdenen og, på samme tid, av seg selv; dvs. til bevisstgjørelse i psykologisk forstand. Men bevisstgjørelsen, eller «bevissthetsutvidelsen», medfører en naturlig angst for det ukjente, enten dette er døden, destruktive krefter i eget sinn eller faren ved å legge seg åpen for medmenneskene. Og f.eks. Mays utredning i «Kjærlighet og vilje» av det skapende menneskets funksjon innen samfunnet, og den risiko, inntil faren for sammenbrudd, som dette skapende mennesket, en slags «bevisstgjørelses-pionér», utsetter seg for, er vanskelig å forstå uten denne bakgrunnen fra hans tidligere bøker.

«Kjærlighet og vilje» er en bok skrevet på minst tre plan.

Der er, i første rekke, det som man vel med et belastet ord må kalle Mays «budskap» til Vestens mennesker i vår tid. Og dette budskap er fundamentalt, livsviktig — og enkelt. Han forteller oss at vi har mistet forståelsen av hva erotisk kjærlighet innebærer; vi har redusert den til «sex» og teknikk og glemt dens dimensjoner av sann hengivelse, av det tragiske, av rystende, gripende følelser med utspring i dypet av menneskesinnet. Og ved denne forflatning

gen av følelseslivet mener May at vi har mistet evnen til meningsfylt kontakt med medmenneskene generelt. Etter dette oppgjøret med sex-profetene, som han ser som forkynnere av en ansvarsløs, destruktiv form for frihet, vender May seg mot deterministene. Ved å frata mennesket troen på at det har noen som helst innflytelse over sin egen skjebne, fratar de menneskelivet enhver egentlig mening, sier han. Han oppfatter riktignok som et selvbedrag den fri vilje i populær-betydningen av begrepet; dette at man ved en nyttårsbeslutning kan forandre sitt liv, som han uttrykker det. Men isteden innfører han begrepet «intensjonalitet», dvs. positivt en søken etter livsinnhold, etter løsning av konflikter, forening av motsetninger. Denne «intensjonalitet», som også kan ha negative aspekter og ligger dypere enn det ofte motsetningsfylte lag av bevisst vilje og ønske, mener han at man kan bevisstgjøre og øve innflytelse på, og at man slik kan påvirke sin innstilling overfor medmenneskene og skjebnens tilskikkelser. Og han mener at en gjenoppdagelse av kjærlighet og intensjonalitet/vilje bør lede menneskene i retning av sann omsorg for hverandre.

Nå — at mennesket har evne til kjærlighet, at det kan ville, i dypeste forstand, det gode, og at omsorg for medmennesket er grunnlaget både for å gi og for å motta lykke, er ikke nye tanker. Bortsett fra at Eros har fått en skammelig behandling innen teologien, er disse hovedlinjene i «Kjærlighet og vilje» i pakt med ka-

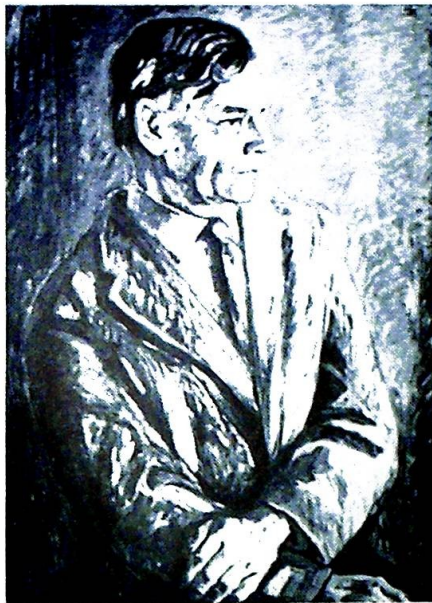
tolsk tenkning av godt, gammelt snitt. Det nye, egentlig rystende, er at en psykolog i vår tid må skrive en lang bok for å begrunne og forklare slike meninger. Og her kommer vi inn på bokens annet plan, det som vel har adresse mer til fagpsykologer enn til de fleste legfolk: Mays uhyre interessante tolkning av og grenseoppgang i forhold til Freud, samt til adferdspsykologien og til et par andre, mindre kjente, skoler. Som kvinne har jeg forresten en anmerkning til Mays eget psykologisyn; en anmerkning som jeg gjorde meg allerede da jeg leste «Love and Will» for første gang for flere år siden: Mays forståelse for kvinnens spesielle vanskeligheter innen vår samfunnssituasjon virker skuffende liten, særlig sett i forhold til hans for øvrig meget skarpe analyser.

Bokens tredje plan er en fascinerende reise gjennom Vestens ånds- og kunsthistorie; May bruker alt, fra greske myter til Cezannes malerier, fra Bibelen til Peer Gynt, i sin levendegjørelse av menneskelig tenkning og følelse. Av særlig interesse for oss norske er kanskje de glimt av dyptpløyende analyse han gir når det gjelder Peer Gynt som et «spill om enhver». Han avdekker her sider ved skuespillet som knapt har vært berørt av norske forskere.

Min største innvending mot boken er i grunnen at den virker for vanskelig tilgjengelig for mennesker uten en viss skolering i psykologi. Men det må kanskje bli slik når man, som May, konsekvent nekter å gå på akkord med det faglige til fordel for det letteste. Og den norske oversettelsen forbedrer dessverre ikke denne siden av saken. De to oversetterne later begge til å ha vært nærmest vettskremt av oppgavens alvor (eller kanskje under tidspress?), og oversettelsen er i altfor stor grad belastet med fremmedord og «fornorsket» engelsk terminologi som med hell kunne vært omsatt til godt og ledig norsk. F.eks. har begrepet «structure» en videre bruk og betydning på engelsk enn «struktur» har på norsk — og når man stadig får oversatt «struc-

FINN THORN, O.P.:

STØRST AV ALT ER KJÆRLIGHETEN

Stephan Tschudi malt av Gösta Lovén.

Et festskrift hører ikke alltid til de festligste bøker som utgis. Ofte inneholder de temmelig tørre artikler om et eller annet spesialtema som bare de innviede skjønner noe av. Festskriftet «Størst av Alt» til rektor Stephan Tschudis 70-års dag er en festlig bok, med en rekke artikler som enhver kulturelt og kirkelig interessert leser vil

ha utbytte av å fordype seg i. Noe annet ville da heller ikke ha vært på sin plass i hyldningen av en så fargerik, ja festlig skikkelse som Stephan Tschudi. I en menneskealder har han inntatt en sentral plass i norsk kirkeliv, til glede for mange, til irritasjon for enkelte. Tschudi er nemlig ikke en mann som det er lett å plassere, og som man dermed kan gjøre seg ferdig med. Han er ukonvensjonell på en måte som har gjort ham til en slags «enfant terrible» i den norske kirke. En skare venner takker ham idag for det. Ved sine selvstendige og befriende standpunkter, som redaktør av Vår Kirke, som konsulent for religiøse programmer i NRK, som rektor ved Det praktisk-teologiske seminar ved Universitetet, og fremfor alt som forfatter og prest, har han vært med å flytte milepæler i norsk kirkeliv.

Dette gjenspeiler seg i festskriftet til hans 70-års dag. Tschudi har vært en varmhjertet kirkens mann, og kirken og dens plass i norsk åndsliv er derfor det tema som preger denne bok. Bare titlene på flere av artiklene (Forts. neste side)

ture» til «struktur» kan det virke både irriterende og forvirrende. Direkte feil forekommer også: «psykologisk sammenbrudd» (s. 142) er en meningsløs betegnelse; det May forteller er at den omtalte kvinnen nær hadde hatt et psykotisk sammenbrudd, «a psychotic breakdown».

For øvrig: «Kjærlighet og vilje» utpekes på den norske utgavens omslag som Mays hovedverk. Dette er vel å foregripe begivenhetenes gang. May er en mann i 60-årene og, så vidt jeg vet, i live og ved god helse; forhåpentlig har han mange fruktbare arbeidsår foran seg. Dessuten mener jeg at påstanden i alle fall

er en del-sannhet. Jeg oppfatter nemlig «Kjærlighet og vilje» som første bok av et større verk. «Power and Innocence» («Makt og uskyld»), som på sin måte er like interessant og utkom i 1972, bygger direkte videre på stoffet fra «Kjærlighet og vilje» (uttgitt på engelsk i 1969). Den er Mays utredning omkring problematikken vedrørende menneskets makt-hunger — og samtidig er den blant atskillig annet hans grenseoppgang i forholdet til Adlers skole innen psykologien —.

Rollo May:
Kjærlighet og vilje.
Dreyer 1977.

STØRST...

(Forts. fra forrige side.)

viser dette. Under tittelen «Kjærligheten som overlevet» gir Alex Johnson noen «lengdesnitt av norsk kirkehistorie 1930–77». Når Per Voksø skriver om «En visjons skjebne» tenker han på den visjon for den norske kirkes fremtid som Tschudi tegnet i sin bok «Norsk kirke idag» i fredsåret 1945. Når Tschudi har hatt en befriende evne til å rokke ved fastlåste posisjoner, må Ba Børresen sies å være hans tro disippel i artikkelen «En lekende kirke». Dens forfriskende forsvar for lek og dans i kirken liv og gudstjeneste vil nok få mange til å stusse i vårt gravalvorlige kirkemiljø. En glede er det også å lese Johan B. Hygens innlegg «Om skjønnhet i kirken».

Det kan virke urettferdig å fremheve enkelte artikler fremfor andre, for alle har noe verdifullt å si. Likevel – siden det er kirke-temaet som er det fremherskende – er det med særlig interesse en leser Reiulf Steens kloke og tankevekkende overveielser i artikkelen «Kan arbeiderbevegelsen tilgi kirken?». Steen har åpent øye for at «kristendommen er det sentrale element i vår kulturarv, et element vi ikke kan fraskrive oss uansett hvil-

ken bekjennelse vi personlig måtte ha», og han tilføyer at «også arbeiderbevegelsen bærer med seg den kristne kulturarven og har hentet viktig inspirasjon fra den». Ut fra dette synspunkt inneholder artikkelen interessante iakttagelser om kirkenes stilling i det norske folk idag, og da særlig dens forhold til Arbeiderpartiet. Per Lønning fører debatten om dette videre i artikkelen «Kan kirken tilgi arbeiderbevegelsen?», der han peker på dagens uoppgjorte problemer i forholdet kirke/arbeiderbevegelse, og slutter med å si: «Tilgi eller ikke tilgi – det er ikke spørsmålet. Spørsmålet er kort og godt om viljen til å skvære opp.»

Når jeg stanser her i omtalen av artiklene, er det ikke fordi de øvrige ikke er leseverdige – for det er de i høy grad, ikke minst diktet «Men størst av alt» av Ase-Marie Nesse, og diktet «Skjebne» av Tschudi selv – men fordi ikke alt kan omtales i en kort anmeldelse av dette festskrift, som så fullt ut fortjener sitt navn. Med sine inspirerte og følsomme tegninger og vignetter bidrar Bjørn Bjørneboe til å gjøre dette til en festlig bok.

**Festskrift til Stephan Tschudi
på 70-års dagen 2. januar 1978
Land og Kirke/Gyldendal 1978**

MILITÆRE TIL LOURDES

Alle katolske militære – uansett alder, grad eller våpengren – er også i år innbudt til å delta i den store internasjonale katolske militærvalfart til Lourdes i Frankrike. Årets valfart er den 20. i rekken.

Tidspunktet for arrangementet i Lourdes er 26.–28. mai 1978, og med tillegg av reisetid vil hele valfarten foregå i tiden ca. 24.–30. juni (beregnet tur/retur Oslo). Tidsrammen må tas med forbehold om justeringer.

De som kan tenke seg å delta, bes om å melde seg allerede nå. Nærmere opplysninger, permisjonsbestemmelser, administrative bestemmelser etc. vil så bli tilsendt senere. Tilmeldingen må være skriftlig og inneholde

- navn, grad og fullt nummer
- fødselsdato og -sted
- hjemmeadresse
- tjenestested med adresse

og sendes til

Pastor Rudi Kessels,
Akersveien 5, OSLO 1.

KRISTEN...

(Forts. fra side 5)

tifisering av kristelighet og en bestemt samlivsform er uheldig. Det er kjærligheten – livet i gjensidig troenskap under Guds nåde – som gjør forholdet mellom mann og kvinne til et sakrament – ikke de borgerlige ordninger som omgir det. Vi har ingen garanti for at det familiemønster som er vanlig idag, vil vare, og vi har som kristne forpliktelser også for dem som faller utenfor det. Hvis familien gir kjærligheten gode vekstvilkår, så må vi verne den – for kjærlighetens og menneskenes skyld. Kristen kjærlighet er forpliktet på de svake, derfor må selvsagt barnas behov særlig tilgodeses. Men vi må også hele tiden være åpen for at våre samlivsformer kan drepe kjærligheten, og ødelegge de mennesker den skulle verne (se David Cooper: «Familiens død»). I kjærlighetens interesse må vi stille oss åpne overfor mennesker som leter etter andre, og bedre, samlivsformer, og for dem som, frivillig eller ufrivillig, lever i sølibat. Og nettopp i det valgte sølibat tror jeg vår katolske kirke har et nødvendig korrektiv til likestilling mellom kristelighet og bestemte familieformer.

Å komme fram til en spesielt kristen familieforståelse er altså etter mitt syn såvel umulig som illegitimt. Vi må være forsiktige med å gjøre «den hellige alminnelige kjernefamilie» til et nytt dogme. Det vil eventuelt antakelig virke mer samfunnsenn trosbevarende i det lange løp.

Søkelys på familien; kristen familieforståelse i dagens samfunn

**Red. Reidar Myhre
Land og Kirke/Gyldendal 1977**

REDAKSJONEN

AVSLUTTET

2. FEBRUAR

SPØRRESPALTEN

Ved frater Kjell Arild Pollestad o. p.

INTERKOMMUNION

Dette tror jeg at jeg vet: Den lokale biskop har anledning til i helt spesielle situasjoner å gi kristne av protestantisk kirketilhørighet tillatelse til å motta nattverden i den katolske kirke! Biskopen har derimot ikke under noen omstendigheter anledning til å gi en katolikk adgang til nattverdfellesskapet i en protestantisk kirke. Er dette korrekt?

«Fersk» katolikk.

Selve begrepet «interkommunion» er såvel språklig som teologisk uheldig. «Kommunion» kan på norsk oversettes med «samfunn, fellesskap». Å være i kommunion med noen betyr rent språklig å ha fellesskap med vedkommende. Kommunion forutsetter enhet, for der hvor det er splittelse kan det ikke være fellesskap. Hvis to som er splittet trer i kommunion med hverandre, opphører splittelsen, og enheten gjenopprettes. Kommunion er således også enhetsskapende. «Interkommunion» skulle i følge dette betegne fellesskap mellom forskjellige «fellesskaper». Men hvis to eller flere «fellesskaper» trer i fellesskap med hverandre, blir resultatet ett fellesskap, dvs. én kommunion. De som var adskilte blir ett, for kommunion både forutsetter og skaper enhet.

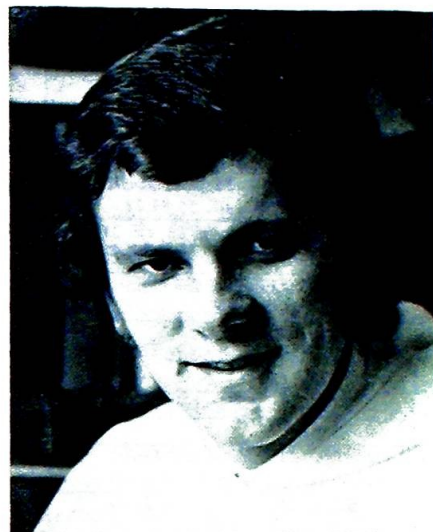
I økumenisk terminologi betegner interkommunion i første rekke at forskjellige kirkesamfunn oppretter nattverdfellesskap med hverandre uten dermed å opphøre å være adskilt, og forskjellige med hensyn til lære, riter osv. En slik interkommunion foreligger f. eks. *de facto* mellom den anglikanske og den norske kirke, i og med at de to kirkers respektive ledere har gått til nattverd hos hverandre. Når en slik interkommunion er mulig mel-

lom protestantiske kirkesamfunn, henger det sammen med selve forståelsen av nattverden. Vekten ligger på nattverden som «nådemiddel», som skjenker den enkelte syndenes forlattelse. I nyere luthersk teologi tales det gjerne om nattverden som «konkretisert forkynnelse», et synlig tegn på at Jesus gir seg selv for synderen.

I den katolske kirke er nattverden fremfor noe et *enhetens* sakrament. Messen forutsetter enhet og skaper enhet. Den enhet som forutsettes er at alle som mottar nattverden er døpt, at de har den samme tro og at de søker å leve i kjærlighet til hverandre. Ved at de alle mottar det ene brød og den ene kalk styrkes og fornyes enheten mellom dem: de blir ett i Kristus. Messen (nattverden) er kirkeskapende; gjennom den forenes alle som tror i Kristi ene legeme.

Det er biskopens oppgave å se til at enheten bevares mellom de troende. Han er enhetens vokter i den lokale kirke; og ingen kan tilhøre den katolske kirke uten å være i kommunion med ham. Derfor er det også til syvende og sist biskopen som bestemmer hvem som kan motta kommunionen i den katolske kirke. Det er av den grunn at alle som ønsker å bli opptatt i den katolske kirke først må ha biskopens tillatelse. Men det stilles ikke andre krav enn at man deler Kirkens tro og søker å bevare dens enhet.

Av dette følger, som du selv fastslår, at det bare er biskopen som kan gi ikke-katolikker tillatelse til «i helt spesielle situasjoner å motta nattverden i den katolske kirke». Det er riktig at dette har forekommet og forekommer, f. eks. ved inngåelse av blandede ekteskaper, eller i forbindelse med interkonfesjonelle møter og

leirer, hvor det er et reelt fellesskap mellom deltagerne, f. eks. ved at de bor sammen, spiser sammen og ber sammen, og i det hele tatt lever i en sammenheng som uttrykker innbyrdes enhet. Slike tillatelser gis imidlertid bare for enkelttilfeller, og relativt sjelden, selv om praksis nok varierer noe fra bispedømme til bispedømme.

Men det forhold at protestanter i enkelte tilfeller kan få anledning til å kommunisere i den katolske kirke, innebærer ikke at katolikker også kan gå til protestantisk nattverd. Og vel å merke: det er ikke protestantene som forbyr dem, men Kirken selv. Grunnene til dette vil bli nærmere behandlet i neste nummer, i forbindelse med dine andre spørsmål.

R. I. P.

Min inderlig elskede hustru og beste kamerat, vår kjære søster, svigerinne og tante
MARGRETHE KRISTINE SØRUM
f. Christiansen
døde i dag

Oslo, den 8. feb. 1978
etter mange lange års smertefullt sykeleie.

Takk for 41 års godt og trofast kameratskap, hvorav 38 år i ekteskap.

For familien
Sjøkaptein Olav A. J. Sørum

Bisatt i Ø. Krematorium, lille kapell onsdag 15. febr. kl. 10.45.

GUDSTJENESTER I HELGENE		Stille messe	Høy-messe
OSLO: <i>St. Olavs domkirke</i>	lörd.: 19.00	—	—
Akersveien 1	sønd.: 9.30	11.00	—
tlf. 20 72 26 - 20 72 44	19.00	—	—
<i>St. Hallvard kirke</i> , Fransiskanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83	8.35	11.00	—
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71	9.00	11.00	—
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	9.00	—	—
<i>Grefsen kapell</i> , Glads vei 23, tlf. 212355	9.00	11.00	—
<i>Lunden kloster</i> , Øvre Lunden, tlf. 212587		10.00	—
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , lörd.: 18.30	18.30	11.00	—
Tyholmen, tlf. 22 209	sønd.: 8.00	11.00	—
BERGEN: <i>St. Pauls kirke</i> , lörd.: 19.00	19.00	11.00	—
Christiesgt. 16, tlf. 21 54 10	sønd.: 11.00	—	—
<i>Vår Frue Kirke</i> , Helleveien	10.00	—	—
<i>Florida kapell</i>	19.00	—	—
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30	—
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongensgt. 9, tlf. 11 438	9.00	11.00	—
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168	9.00	10.45	—
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , lörd.: 18.00	18.00	11.00	—
Torvg. 113, tlf. 23 751	sønd.: 11.00	—	—
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haraldsgt. 21, tlf. 23 195			
HØNEFOSS: <i>St. Theresias kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 22 381	9.00	11.00	—
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegt. 3, tlf. 24 225	18.00	11.00	—
	sønd.: 11.00	—	—
LILLEHAMMER: <i>Mariakirken</i> , lörd.: 18.00	18.00	10.00	—
Weidemannsgate 3 A, tlf. 52 550	sønd.: 10.00	—	—
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	9.00	11.15	—
MOSS: <i>St. Mikals kapell</i> , Ryggeveien 24, tlf. 41 038	—	—	—
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverresgt. 26, tlf. 50 793	8.30	11.00	—
STABEKK: <i>Maria kirke</i> , Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.30	10.45	—
	19.00	—	—
<i>Eikeli kirke</i> , Veståsen 20, tlf. 24 25 69		9.30	—
STAVANGER: <i>St. Svithuns kirke</i> , lörd.: 17.00	17.00	11.00	—
Dronningens gt. 8, tlf. 25 534	19.00	—	—
	sønd.: 8.30	11.00	—
	9.30	—	—
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949		11.00	—
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> , Prinsensgt. 2a2	8.45	11.00	—
Biskopen og prestegården, tlf. 21 214	19.00	—	—
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Ila, tlf. 21 670	6.15	—	—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke</i> , Flintegt. 5, tlf. 72 779	8.00	11.00	—
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke</i> og <i>St. Eystens sykehjem</i> , Jernbanegt. 29		11.00	—
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 51 467	8.30	11.00	—
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , Norgesund, tlf. 37 558	8.30	11.00	—
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke</i> , Stor-gt. 94, Sogneprestens tlf. 84 277	lörd.: 18.00	11.00	—
	sønd.: 8.00	—	—
<i>St. Elisabethsostrene</i> , Balsfjordgt. 35, tlf. 81 487	sønd.: 8.00	—	—
BODØ: <i>St. Eystens kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 81 487	8.15	10.30	—
HAMMERFEST: <i>St. Mikael kirke</i> , Salsgt. 52, tlf. 11 447 (I. VII—31. VIII	19.00	11.00	—
<i>St. Elisabeth Institutt</i> , tlf. 11 392)	8.00	—	—
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 61 501	8.00	10.30	—
NARVIK: <i>Kristi Kongekirken</i> , Håreksgt. 82		18.30	—
SELFORS: <i>Vår Frelsers kirke</i> , Skipper Nilsensgt. 21, tlf. 52 072		11.00	—

Av pressen

KRISTENDOMMEN ER INGEN DJEVELTRO

Av professor Kåre Langvik-Johannessen

På lederplass i Morgenbladet mandag 28. november behandles Hedningesamfunnets opptreden i form av forkledd djevler på dominikanernes kirketrappe. Det heter her: «I kristen tro er Djevelen en like alvorlig realitet som Gud, og rimelig nok ble de lett komiske gestalter med horn i pannen og trikot fra Steen & Strøm, oppfattet som harselas med vesentlige punkter i kristen tro.»

Dette utsagn tør vel være et gyldig uttrykk for den kristnes holdning i moderne tid, iallfall her på vårt lutherske berg, hvor en spøk med det som tilhører troen — inklusiv djevelen — gjerne blir oppfattet som blasfemi.

I vårt kristne Europa er det vel neppe slik overalt, iallfall har det ikke alltid vært slik. Lesningen av lederen fikk meg i tankene til å vende tilbake for et øyeblikk til mine årelange studier i det religiøse drama og teater fra middelalderen av og langt inn i nyere tid. (Se min bok «Zwischen Himmel und Erde», 1963.)

Og hva finner man f. eks. i middelalderen? Jo, at djevelen rett og slett er et muntrasjonsmiddel. I de lange og forøvrig høyst alvorlige

mysteriespillene er djevelen det viktigste komiske innslag. Og hvorfor? Jo, av den enkle grunn at man gjerne ler av en komisk skikkelse, og det man kan le av, er ganske ufarlig. Man gjorde djevelen til latter og følgelig uskadeliggjorde man ham.

Det er først med den nyere tid at djevelen begynner å bli alvorlig og blir tatt alvorlig. Luther kastet jo i fullt alvor pennen etter ham — man skal etter sigende fremdeles kunne iakttta blekkflekken på veggen i hans arbeidsrom i Wartburg. Og i dramatikken på 1500- og 1600-tallet dukker han opp i forkledd skikkelse, dvs. forkledd som noe annet enn en djevel. Man oppdager ikke straks at det er djevelen man har for seg og tar ham følgelig for noe annet enn det han er. Man tar ham alvorlig, selv etter at mistanken melder seg, men selvfølgelig blir han samtidig også farlig.

Vi bør lære litt av historien. Det er da helt meningsløst at man skal føle seg antastet i sin kristenreligiøse følelse ved at hedningesamfunnets folk kler seg ut som djevler. Kristendommen er jo ingen djeveltro — det står ingen ting om djevelen i noen av de trosbekjennelser som er felles for de store kirkesamfunn. Hvorfor ikke gjøre som middelalderens troende teaterpublikum: Å le av djevelen! Å gjøre ham til latter! Og blir de holdt for latter, trekker sikkert også Hedningesamfunnets «djevler» seg tilbake likesom også i middelalderens forestillingsverden. De er neppe interessert i å bli redusert til julebukker. Bare le av dem, særlig på dominikanermunkenes kirketrappe!

(Morgenbladet)

R.I.P.

Sr. Maria Aurelia Rausch,

døde 13/12-77 på Grefsen i en alder av 70 år, virket i Norge i 47 år i Oslo, Fredrikstad og Drammen.

Sr. Maria Salesia Grimmelt,

døde 22/1-78 på Grefsen i en alder av 89 år, virket i Norge i 65 år, derav 53 år i Kristiansand.

film:

«KNIP- LERSKEN»

Sannelig er det velgjørende, midt oppi et filmerepertoar som vesentlig består av vold og sex, djevlskap og mer eller mindre makabre science fiction-opplegg eller anstrengt komikk, å finne en film som bare er vakker. En film som handler om kjærlighet, om «det første møtes sødme» uten at regissøren en eneste gang går over streken og lar det hele bli søtlandent kliss. Filmen er sveitsisk produksjon, men tatt opp i Paris og i badebyen Cabourg i Normandie. Miljøet er ekte, og det er også sjelden man i en film slipper å se et eneste tilfelle som er

overspilt i dens persongalleri. De to unge, Isabelle Huppert og Yves Beneyton, spiller så følsomt og overbevisende at det er nesten utrolig at de er fulgt av et kamera. Regissøren, Claude Goretta, har med kyndig hånd spilt på det uuttalte, på ansiktsuttrykkene, på tausheten som understreker det hele uten noen gang å virke langtekkelig.

Béatrice — eller Pomme som hun kalles — og François kunne vært hvemsomhelst, bortsett fra at de slett ikke kunne vært spilt av hvemsomhelst. Med Huppert og Beneyton har man gjort et usedvanlig fint valg, og de er kunstnere vi gjerne vil se igjen.

Egentlig er filmens story ikke noe utenom det vanlige, men kunne hende — og hender — midt i vår egen hverdag. To unge møtes, blir glad i hverandre og flytter sammen tross i at deres bakgrunn er totalt forskjellig, noe som til sist gjør at François bryter forholdet. «Like barn leker best» heter det som bekjent, men det spørres om ikke dette kommer sterkere frem i det franske miljø vi her møter, og som er såpass sterkt preget av sine klasseskiller. Pomme er ryddepike i en frisørsalong, hun er sky og uerfa-

ren og vidunderlig fri for den tidsånd vi finner hos den eldre venninnen Marylene som er desillusjonert og stadig på jakt etter nye eventyr. Likevel mangler heller ikke hun trekk som gjør henne sympatisk, og de to reiser på ferie sammen til Cabourg der de finner badebyen på sitt kjedsomme- ligste. Marylene drar snart fra det nitriste hotellværelset for å slå seg sammen med en eldre amerikaner, og Pomme blir overlatt til seg selv. Da treffer hun François, og kjærligheten spirer frem mellom de to. Han er student og preget dels av sin borgerlige bakgrunn, dels av det intellektuelle studentmiljø han ferdes i, der ord er

Eva Scheer: Posene på gjerdestolpen, Jødiske sagn og eventyr, kr. 45.—.

Betlehem og Golgata — Fire Byzantiske Hymner, gjendiktning ved Rolf Johansen kr. 66.—.

J. S. Bach: Ändelige sanger og viser, kr. 49.50.

H. Küng: 20 teser om det «at være kristen», kr. 27.90.

En ny bog om troen, dansk, kr. 110.—, foreligger også på engelsk:

Common Catechism, kr. 84.—, og tysk:

Neues Glaubensbuch, kr. 91.50.

D. Doig: Mother Teresa — Her People and Her Work, kr. 53.—.

Thomas Merton: The New Man, kr. 32.—.

Thomas Merton: The Living Bread, kr. 22.30.

Thomas Merton: Thoughts in Solitude, kr. 20.—.

Thomas Merton: Bread in the Wilderness, kr. 20.—.

Thomas Merton: The Ascent to Truth, kr. 24.—.

Vi har et godt utvalg i plater:

Gregoriansk — ortodoks kirkemusikk, klassisk og folkemusikk.

Og et stort utvalg i kors og krusifikser, ikonografi fra bene-

diktinerne i Chevetogne, reproduksjoner av ikoner og madonna-

statuer.

ST. OLAV BOKHANDEL A/S

Akersveien 5, Oslo 1. Tlf. 20 72 48

Åpent kl. 9—16, lørdager kl. 9—14

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Dominikus kirke	}	Oslo
Lunden kloster		
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem		
Sta. Katarinahjemmet		
St. Olavs kirke	}	Arendal
Bispegården		
St. Joseph's Institutt	}	Bergen
Vor Frue Hosp. Nerveavd.		
St. Franciskus Kirke	}	Hammerfest
St. Franciskus Hosp.		
St. Pauls Kirke	}	Hønefoss
Vår Frue Kirke		
Marias Minde	}	Lillestrøm
St. Franciskusøstrenes Moderhus		
Øyenklinikken	}	Tromsø
St. Josephs Hosp., Drammen		
St. Torfinns Klinik, Hamar	}	Trondheim
St. Elisabeth Inst.		
St. Mikals Kirke	}	Tønsberg
St. Mikals prestegård		
St. Theresia Hosp.	}	Tønsberg
St. Franciskus Hosp.		
St. Magnus Kirke	}	Tønsberg
St. Magnus presteg.		
St. Elisabeths Hosp.	}	Tønsberg
Vår Frue Kirke		
Bispegården	}	Tønsberg
St. Olavs Kirke,		
Bispegården	}	Tønsberg
St. Olavs Kirke		
St. Olavs Prestegård	}	Tønsberg
St. Olavs Klinik		

Ved bestilling av olje:

Oslo 19 12 00 - Service 19 12 20

det vesentlige, ord som Pomme ikke engang forstår. Men heller ikke i dette miljø er det karikaturer vi møter, og blant vennene merker vi oss Marianne og Gérard, et sympatisk og menneskelig bekjentskap.

Avgrunnen mellom Pomme og François blir stadig dypere, og mens hun fortsetter å jobbe i frisørsalongen og stryker hans tøy, irriterer han seg over hennes mangel på kunnskaper og prøver å få henne til å forsøke nye veier. Her kommer vi vel egentlig inn på filmens kjerne — dette å kunne elske et annet menneske, ikke fordi det er som jeg, men fordi den annen er en annen, og må ha lov til å være det. François stikker seg også ut fra sitt miljø på mange måter, og han er så langt fra hard og kynisk. Nettopp derfor er det vel han ble tiltrukket av den — med et litt gammelklokt uttrykk — bluferdige Béatrice. «Dere var ikke som de andre» sier vennene, og mener at nettopp derfor hadde det kunnet gå å bygge et varig forhold sammen. Men François holder det ikke ut i lengden, og Pomme bryter sammen og ender på sykehus med mentale lidelser. Filmen har således ingen «happy end», men spørsmålet blir hengende og dirre i luften: «Kunne det gått annerledes?»

Filmen slutter med ordene:

«Han gikk forbi henne, svært nær, uten å se henne.»

BESTILLINGSSEDDEL

«St. Olav» bes sendt til

Navn .....

Adresse .....

6 måneder / 1 år.

Nytt abonnement / fornyelse.

Kr. 35,— / Kr. 70,— / Kr. 80,— (utlandet utenfor Skandinavia) følger vedlagt som sjekk / sendes postgirokonto 20 46 480.

Stryk det som ikke passer.

Sendes Ekspedisjonen, Tidsskriftet St. Olav, Akersvn. 5, Oslo 1.

DRAMMEN

GUSTAV THIELEMANN

Pølse- og hermetikkfabrikk

Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN

Fordi hun var en av de sjeler som ikke gjør noe tegn, som tålmodig må oppsøkes.

Man må vite hvordan man skal få øye på dem.

I gamle dager ville en kunstner i henne sett et genremaleri.

Hun ville ha vært syerske, vannbærer, kniplerske . . .»

SMA

Nyheter

OBERAMMERGAU FORETREKKER PASJONS-SпилLETS GAMLE TEKST

En folkeavstemning i landsbyen Oberammergau viser at 60 % av befolkningen foretrekker teksten fra 1860 til pasjonsspillet, selv om denne inneholder tydelig anti-semittiske elementer. Borgermesteren og hans råd må nå bestemme om denne teksten eller en revidert tekst, skal brukes ved oppførelsen i 1980. (The Tablet)

GUSTAV BØHM & SØN A/S

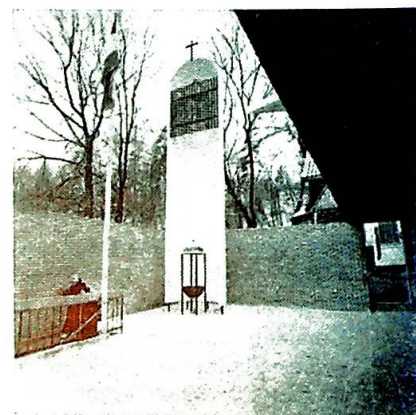
Bakeri og Konditori

Drammen

SØNDAGER SKIFTER NAVN I STATSKIRKEN

På grunn av at den nye ordningen for høymessen ble vedtatt så sent på året i fjor, har alle almanakker og 7. sans'er fått gale benevelser på årets søndager. De aller fleste søndagene i kirkeåret har nemlig fått nye navn fra og med i år. Fram til påske er kirkeåret slik: 22. januar: Sámannssøndagen, 29. januar: Kristi Forklarelses dag, 5. februar: Søndag før faste (fastelavenssøndag), 12. februar: 1. søndag i faste, 19. februar: 2. søndag i faste, 26. februar: 3. søndag i faste, 5. mars: 4. søndag i faste, 12. mars: Maria budskaps dag og 19. mars: Palmesøndag. Deretter kommer påsken som vanlig.

(Kirkens Informasjonstjeneste)

BRANN I MARIAKIRKEN PÅ STABEKK

En natt i januar ble det brann i kirken på Stabekk, og krybben ble ødelagt, også alle figurene. Marmorforsiden på alteret ble også skadet. Teppet i koret ble ødelagt, men teppet viste seg å være tungt antennelig, slik at brannen ikke spredte seg til det store juletreet. Da ville skadene blitt større.

Det er klart at forsikringsselskapet dekker alle utgifter i forbindelse med rengjøring av tak og sakristi (som er sotskadet) og utgiftene i forbindelse med reparasjon av alteret.

FREDRIKSTAD**EDVARDSEN & NORHEIM A/S**

Autorisert installatør
Radio og Elektrisk utstyr
Tlf. 11 220 - Fredrikstad

ØSTFOLDMEIERIET

Avd. Fredrikstad

C. HANSSENS

Trykkeri og Bokbinderi
Tlf. 13 056
FREDRIKSTAD

DEN IRSKE PRIMAS KREVER TILBAKETREKNING FRA ULSTER

Primas for den katolske kirke i Irland, Erkebiskop Tomas O'Fiach har sluttet seg til den irske ministerpresident Jack Lynchs krav om en gjenforening av den britiske provins Ulster og republikken Irland. I et intervju i Dublin-avisen «Irish Press», uttalte O'Fiach seg for tilbaketrekning av britiske tropper fra Nord-Irland. O'Fiach var allerede før han ble erkebiskop kjent for sin sympati for et forenet Irland. Frykten for at britisk tilbaketrekning skulle føre til en økt protestantisk terrorisme i Ulster, kalte O'Fiach en seier for den britiske «propagandakrig». Personlig hadde han tillit til protestantene, sa erkebiskopen. Som overgangsløsning kunne han gå med på et fullstendig uavhengig Ulster, men forening med Irland måtte være målet på lengere sikt. I Irland er det forbud mot prevensjonsmidler, og sivil skilsmisse finnes ikke. Slike forbud kunne ikke gjøres gjeldende for den protestantiske befolkningen i Ulster, sa O'Fiach. Allerede i juni 1976 erklærte de irske biskopene entydig, at statens oppgave ikke kan være å virkeliggjøre en bestemt konfesjons prinsipper, i sær ikke overfor borgere som bekjenner seg til en annen konfesjon. (KNA)

ØKUMENISK MØTE PÅ HØYT PLAN I CHANTILLY

I dagene 10.—13. april vil et europeisk økumenisk møte på høyt plan finne sted i Chantilly i Frankrike. Det arrangeres av Bispekonferansens felleskomité (katolsk) (CCEE) og av Konferansen for Europeiske Kirker (CEC) (protestantisk). Deltagerne vil være 40 romersk ka-

OSLO**T. S. JACOBSEN****BEGRAVELSESBYRA**

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Privat 55 77 87 - 69 43 72

Tlf. 20 79 06 - 20 79 05

MALERMESTER

utfører allslags maler- og tapetserarbeider

Georg og Otto Foerster

Tlf. 21 69 06

tolske biskoper og 40 kirkeledere fra anglikanske, ortodokse og protestantiske kirker fra hele Europa. Møtet har til hensikt å skape kontakt mellom disse lederne, og å drøfte påtregende teologiske og praktiske spørsmål med nærmere samarbeid for øye. Presidenten for CEC André Appel og Erkebiskopen av Marseille Roger Etchégary (CCEE) vil dele presidentvervet. (The Tablet)

**FÆRRE ENGELSKE MENIGHETS-
PRESTER**

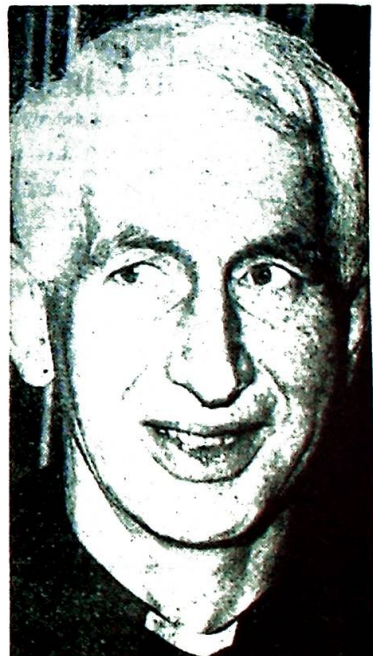
Antall innfødte katolske menighetsprester i England og Wales er gått tilbake de siste år. I de siste to år er 76 prester døde, mens bare 62 nye prester er innsatt i menighetene. Samtidig er det færre prestestuderende: 480 i 1976/77 mot 899 i 1964/65. Likevel er antall katolske geistlige i England og Wales steget fra 4 751 til 4 775 i løpet av to år. Dette kommer av at et stigende antall ordensfolk og utenlandske prester arbeider i bispedømmene. Disse har altså også erstattet prester som forlot prestegjeringene. Antallet av disse blir anslått til 30 i 1977, mens andre kilder oppgir 137! (KNA)

Spesialforretningen i
RUSTFRIE STÅLARTIKLER
KNUT JUUL CHRISTIANSEN
Wesselsgt. 3 (indre gård) - Oslo 1
Telefon
(02) 33 36 24
33 55 25
Telegr.adr.:
Rustfriknut

THRONSEN & CO.**BOKTRYKKERI**

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo
Telefon 20 40 02 - 20 70 02

**KARDINAL HUME PROTESTERER:
INGEN VÅPEN TIL EL SALVADOR**

Den britiske regjering har omgjort en beslutning om å selge panservogner til en verdi av ca. 8 millioner kroner til El Salvador. Mange grupper og enkeltpersoner hadde protestert mot salget, deriblant Kardinal Basil Hume, erkebiskop av Westminster. Kardinalen hadde med ettertrykk bedt regjeringen omhyggelig undersøke virkningen av våpensalg til et land som anklages for krenkelse av menneskerettighetene. (KNA)

«ST. OLAVS SENER» PÅ VOSS

For noen år siden åpnet St. Franciscus Xaverius-søstrene et retreatsted på Voss. Vi har bedt søster Aase Raff å fortelle hva gjestene kan finne der:

St. Olavs Senter ligger på en tomt som Lars Eskeland skjenket St. Franciscus-søstrene ikke langt fra Folkehøyskolen på Voss. Fra huset er det vakker utsikt over Vangsvatnet med fjellene i bakgrunnen. Det er plass til 8 gjester: 2 dobbeltrom og 4 enkeltrom. Vi tar imot grupper og enkeltpersoner. Gjestene danner et fellesskap med søster-kommuniteten.

Dagsordenen omfatter tidebønner, måltider, meditasjon over en tekst eller et bilde, samtaler, rekreasjon — og tilstrekkelig tid til å hvile eller å gå tur. Under måltidene lytter vi til musikk. Utenom tiden for samtale og rekreasjon anbefales taushet.

Det er vanskelig å oppgi fast pensjonspris: interesserte bes henvende seg til oss direkte. Pensjonen omfatter tre måltider pr. dag + kaffe eller te formiddag og ettermiddag. Hvis det er engasjert en retreatleder for gruppen, må gjestene også betale hans/hennes honorar.

Gondolbane-stasjonen ligger 7 minutters spasertur fra senteret. Derfra kommer man på Hanguren på noen få minutter. Det er fint ski- og tur-terreng der. Ellers kan man gå turer i nærheten av huset.

St. Olavs senter.

Voss har stor tilstrømning av turister både sommer og vinter; mange av dem er katolikker, og de er glade over å finne et kapell her. En søndag i måneden kommer en prest fra Bergen og presiderer messen. De øvrige søndager har vi «Ordets gudstjeneste» med kommunion. Den foregår ofte på forskjellige språk i sommertiden, da

kan her være ganske internasjonalt.

Vanligvis har vi «kirkekaffe» etter gudstjenesten, hvor våre fastboende katolikker og andre vossinger kan stifte bekjentskap med turistene til felles glede og hygge.

Senterets adresse: Sankt Olavs Senter, Finne, 5700 Voss.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaksjon: f. Arne Fjeld (ansv.) og Marianne Gunnarsjaa

Faste medarbeidere: f. Kjell Arild Pollestad, Per Bang

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 70 pr. år.

Kr. 35 1/2 år. Utlandet (ikke Skandinavia) kr. 80.

Annonser: 10 dager før utg.dagen. 24 nr. årlig. - Postgiro: 20 46 480